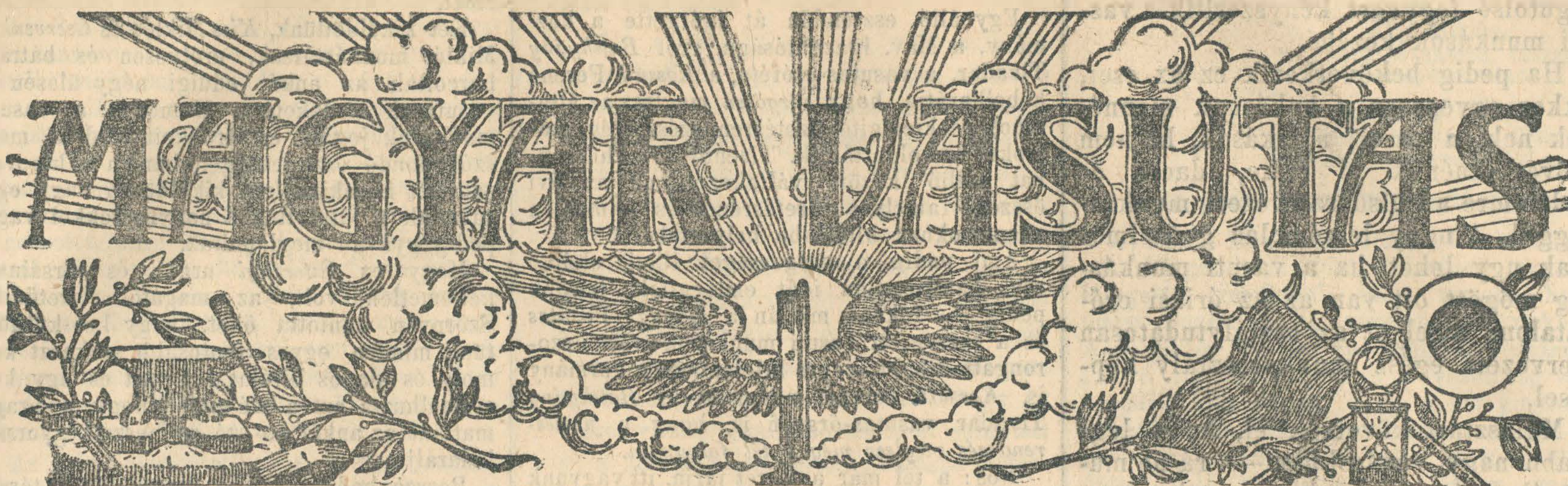

A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1. sz., I. em. 10,
ahová minden levél és küldemény címzendő.

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:
Egy hóra — — — 40 (—80 kor.) Félévre — — — 2.40 (4.80 kor.)
Negyedévre — — 1.20 (2.40 ") Egyes szám — — — 10 (—20 ")
A Szövetség tagjai díjtalanul kapják.

A múlt havi elszámolást eddig még nem küldték be az aradi, budapesti (északi főműhelyi), gyulafehérvári, királyházi, kisújszállási, nagykarolyi, nyíregyházi, siófoki, szabadkai, szatmárnémeti és szolnoki helyi csoportok. Kérjük a csoportok vezetőseit az elszámolásokat haladéktalanul beküldeni.

Egyesült erővel!

— A külső és a belső munkások. —

Lapunk utolsó számában ezen a helyen részletesen és — azt hiszem — bizonyító erővel kifejtettem, hogy semmi akadálya nincsen annak, hogy a vasuti munkásság, a „belső” munkások érzelmeiben és ha szükséges, gyakorlatilag is egyesüljenek a többi szakmák és üzemek szervezett munkásaival, a „külső” munkásokkal.

Sorra vettem mindazokat a kifogásokat, amiket még nemrég sok helyütt hangoztattak a vasuti munkások a külső munkásokkal való együttműködés ellen. És valamennyiről kitűnt alapos vizsgálat után, hogy cseppet sem indokolják a vasuti munkások körülsáncolását kínai falakkal.

Ezzel azonban csak a felét teljesítettem az elem tűzött feladatnak. Bebizonyítottam, hogy semmi észszerű oka sincs a vasuti munkásság zárkózottságának. De még nem bizonyítottam be, hogy nemcsak lehetséges, de kikerülhetetlenül szükséges, hogy a szervezett és felvilágosodott vasuti munkásság érzelmeiben és ha arra kerül a sor, gyakorlati tevékenységben is együttműködjön a többi szervezett és céltudatos munkásokkal. Ezt kívánom a következőkben bizonyítani.

Vegyünk a múltból néhány esetet. A vasuti munkások jelenlegi impozáns szervezkedésénél a bába szerepét bizony a külső munkások töltötték be. Sokan fognak még arra emlékezni, hogy a szakszervezetek tanácsa rendezte az első nagyszabású vasuti munkásgyűlést a fővárosban és a szaktanács adta ki az első felvilágosító röpiratokat. A vidéken is nagyrészt a szervezett külső munkások segítségével sikerült a vasuti munkásokat a tes-

pedésből felrázni és besorozni a küzdő táborunkba. Akik pedig most a fővárosban és a vidék számos helyén a vasuti munkások élén állanak és áldozatkész tevékenységet fejtenek ki, azok közül a legtöbben a külső munkások szervezeteiben nyertek kitűnő iskolázást a szervezés nehéz munkájában.

A kezdet nehézségeinek a leküzdésében tehát kiváló és megbecsülhetetlen szolgálatokat tettek nekünk a külső munkásszervezetek. Nemkülönbön hasznosnak bizonyult a külső munkásság segítése az üldöztetés és a veszedelem idejében. Ott van példának okáért *Érsekújvár*. Leményi Pap Gábor műhelyfőnök őrzőgő brutalitással gyürkőzött neki, hogy az érsekújvári vasuti munkások szervezetét felrobbantsa. Egy pár testvérünket rendszabályozta, a vezetőket sanyargatta és így akarta tönkretenni érsekújvári helyi csoportunkat. Érsekújvári testvéreink összetartása mellett mi biztosította számunkra és a vasuti munkásság szervezkedési jogának a győzelmet? Az érsekújvári külső munkások tevékeny szolidaritása. Nagy népgyűlést tartottak, tüntetés folyt le a városban és az erélyes fellépésnek megvolt az a következménye, hogy Pap Gábor urat elhelyezték, a rendszabályozott testvéreinket visszafogadták és az érsekújvári helyi csoport fejlődik és virágzik.

Ott van azután példának a balesetbiztosítási és betegsegélyezési törvény felett megtartott ankét. A vasutat egy hivatalnok képviselte, a vasuti alkalmazottakat senki. És ki szólalt fel szakszerű és erélyes beszédben a vasuti munkások érdekében? A külső szervezett munkásság egyik képviselője.

De menjünk tovább. A déli vasutasokat jogos és igazságos követeléseik könyörtelen elutasítása élesebb küzdelem szervezésére kényszerítette. Nagykanizsai országos gyűlésünkön beszélték meg a fokozottabb harc módját és eszközeit. És mi adott a lelkesülésnek új erőt a győzelemben vetett hitet, új táplálékot? Az a körülmény, hogy a szervezett külső mun-

kásság képviselői is jelen voltak és támogatásukról biztosították déli vasutas testvéreinket.

Folytathatnám a sort, de mincs rá szükség. Az elmondottakból is kitetszik, milyen értékes, hasznos szolgálatokat tett már eddigelé nekünk a külső munkásság együttérzése.

Nagyon sok és éppen a legfontosabb, a vasutasokra nézve életbevágó olyan kérdés van, amelynek a megoldása a külső munkásság nélkül egyenesen elképzelhetetlen. A sok közül csak egyet ragadunk ki: az általános választójog kérdését.

Az általános választójog elsőrendű fontossága a vasuti munkásokra nézve, akik jelenleg majdnem kivétel nélkül ki vannak rekesztve a szavazati jogból. Pedig a vasuti munkásokra nézve a választójog még többet jelent, mint a többi munkásokra nézve. A vasuti munkásnak nemcsak azért van szüksége a választójogra, hogy beleszólása legyen az állam ügyeinek az intézésébe, hogy neki is befolyása legyen a közterhek és közszabadságok kimérésére, hanem azért is, mert az állam az ő munkaadója és mentül nagyobb erőt képvisel politikai tekintetben, annál több a kilátása arra, hogy ettől a munkaadótól előnyös munkafeltételeket csikarjon ki.

Az általános választójogot azonban nem adják ingyen, jószántukból azok, akiknek eddig kiváltságuk a politikai uralom. Az általános választójogot kemény, elszánt harcban kell kiküzdeni. Már most hogyan képzelhetők el, hogy a vasuti munkások egyedül, magukra hagyva, kiküzdjék az általános választójogot? Erős, önző ellenséggel állunk szemben, amelyet csak egyesült erővel győzhetünk le.

Gondoljunk azután arra az eshetőségre, hogy úgy fordul-kerül a sors kereke, hogy a harc legélesebb fegyveréhez kell folyamodnunk. Nem célja ez a vasuti munkások szervezkedésének, de botorság volna azt állítani, hogy ez az eshetőség ki van zárva. Nem a vasuti munkásságtól függ, hanem ellenségeitől és ahogy én az ellenségeit ismerem, nincs kizárva a

lehetősége annak, hogy egy napon a legutolsó fegyvert kényszerítik a vasuti munkások kezébe.

Ha pedig bekövetkezik ez az eset, akkor egyenesen a bukásnak mennének neki a vasuti munkások, ha nem szövetkeznenek jó előre, dacra és védelemre a külső szervezett munkássággal. A nagy leszámolás győzelmes csak úgy lehet, ha a vasuti munkásság mögött ott van az az óriási erőhatalom, amelyet az osztálytudatosan szervezett egész munkásosztály képvisel.

Mulasztást követnék el, ha — legalább nagy vonásokban — rá ne mutatnák [még egy okra, amely egymásra utalja a külső és belső munkásokat. A munkásságnak — akár vasuti, akár nem vasuti — nemcsak az a hivatása, hogy lépésről-lépésre, kisebb-nagyobb harcokban jogokat és kenyeret vivjon ki magának. A fejlődés forrongó nagy kohójában más, nagyobb szerep jutott a szervezett munkásosztálynak. Egy egész világot, egy új, józanul berendezett, igazságos alapon szervezett világot kell teremtenie vagy legalább is elősegítenie ennek az új világnak a teremődését.

A munkásosztályé az a történelmi hivatás, hogy az elnyomatás és a kiszákmányolás helyébe olyan társadalmi rendet építsen, amelyben sem urak, sem szolgák, sem éhenpusztulók, sem bőségben dúlakodók nem lesznek, hanem dolgozni fog minden ember és boldog életet nyer cserébe munkájáért.

Ez az egész munkásosztály hivatása: a vasuti munkásságé is. És azért már jóeleve egy nagy, lelkes, fegyelmezett, a közös elnyomatás révén egy testté acélozott, a közös célok elérésére egy eszmei közösségben egyesült táborra kell átalakulnia az egész munkásságnak. És ebben a nagy, világot átgyuró táborban nem lehet különbség vasuti és nem vasuti munkás között.

Azt tartom: beláthatja minden felvilágosodott vasuti munkás, hogy elsőrendű érdeke együtt működni a külső munkásokkal. Aki másképp tudja: — szóljon.

Pf. S.

Vége a komédiának!

Annak a komédiának, amelyet a kereskedelmi miniszteriumban játszanak és amelynek az a hivatalos címe, hogy: *vasutas-ankét*, immár vége szakadt. Legalább a mi szemünkben és minden józan és nyíltszemű vasutas előtt. A Vasuti Munkások Országos Szövetségének két kiküldöttje az ankét szombati ülésén torkig megtelt a tapasztalt fondorlatokkal és elhatározta, hogy *többet nem megy el az ankétira*. A szövetség központi vezetősége pedig egyhangú helyesléssel tudomásul vette a két kiküldött jelentését és elhatározta, hogy nem küld ki más képviselőket az ankétira.

Komédiázzanak az urak egyedül egymagukban, mi nem fogunk velük komédiázni. Ha nem lehet komoly, becsületes munkát végezni az összes vasutasok érdekében, akkor nincs célja a komoly vasutasok részvételének sem. Mi nem komédiázunk, hanem dolgozunk. És kötelességünknek tartjuk, a vasutasok szemeit felnyitni, hogy mind tisztán lássa, milyen rut játék folyik a legszentebb érdekeikkel.

Fizetésrendezés helyett — szó-áradat!

Egy álló esztendőn át ígérgette a kormány, a Máv. igazgatósága, gróf Batthyány Tivadar, a vasutas-próféta, a Kossuth Ferenc kebelbarátja, hogy *sürgősen* meglesz az általános és kielégítő fizetésrendezés. Még számokat is kolportáltak. Tizennyolc és huszonhat millió között váltakozott az az évi összeg, amelyet fizetésrendezés címén a vasutasoknak kilátásba helyeztek.

Ami pedig a sürgősséget illeti, eleinte csak határozatlan időt emlegettek, később pedig — főként miután a Magyar Vasutas és a szervezett vasuti munkások erősen szorongatták őket, végre kijelentette a kormány is, Kossuth Ferenc miniszter és Batthyány Tivadar vasutas-örgróf is, hogy a *fizetésrendezés meglesz még a tél folyamán*.

Nos: a tél már a végét járja, itt vagyunk már a tavasz küszöbén, de a fizetésrendezésnek még hire-hamva sincsen. A fizetésrendezés helyett azonban kaptak a vasutasok egy cifra komédiát: a *vasutas-ankétot*.

Már az egybehívásánál ennek a szaktanácskozásnak tisztában voltunk vele, hogy itt nem üdvös dolog készülni. Megdöbbentően kitűnt a vezető körök rossz szándéka már abból is, hogy az ankét elé *nem a fizetésrendezés* dolgát terjesztették, hanem az új *szolgálati szabályzatot*.

Igaz, hogy a jelenlegi szolgálati pragmatika rossz és káros, de ha eddig meg tudtak vele lenni a vasutasok, még egy pár hónapig elviselték volna. A nagy nyomorúság azonban már elviselhetetlen és nem az új szolgálati szabályzat, hanem a *fizetés- és bérjavítás az égetően sürgős kívánsága az összes vasuti alkalmazottaknak*.

Hogy az ankét elé mégis csak a szolgálati szabályzatot terjesztették, azzal két legyet akartak egyszerre ütni. Először is lehetőleg huzni-halasztani akarták a fizetésrendezés ügyét. A legjobb esetben így egy esztendő megtakarítanak és a vasutasokat egy esztendő fizetésjavításról fosztják meg. Azután nem lehet tudni, mi történik ez alatt az idő alatt. Az ürdög nem alszik, valami politikai változás eshet és a kormány végleg megszabadulhat az alól a kellemetlen kötelesség alól, hogy gyakran megismételt ígéreteit bevaltsa.

Ez volt az egyik cél. A másik meg az volt, hogy a kormány az új szolgálati szabályzat tárgyalásánál számításba vette a vasutasok általános nagy türelmetlenségét, amelylyel a fizetésrendezést várják. Hivatalosan kijelentette, hogy a szolgálati szabályzat letárgyalása után sorra kerül a fizetésrendezés tárgyalása. Ha tehát sietnek a szolgálati szabályzattal, hamarabb jutnak a fizetésrendezésig. Igen egyszerű és átlátszó az intéző körök számítása. Azt remélték, hogy a vasutas-ankét most már nyakra-főre fog sietni és minden komolyabb tárgyalás és bírálat nélkül elfogadja az új szolgálati szabályzatot, csak hogy sorra kerüljen a fizetésrendezés.

Erre a nagy sietségre és felületességre szüksége is volt az új pragmatikának, olyan silány és hasznavehetetlen.

Keresztülhuzzuk a számadást.

Ennek a furfangos tervnek a kieszelője, megmondjuk minden kerteles nélkül, Sztéryni József államtitkár, a Kossuth Ferenc jobbik esze. Gróf Batthyány Tivadar, aki még nemrég egy kanál vízben fojtotta volna meg az államtitkárt, most hűséges segítőtársa a furfang végrehajtásában és előre megállapított *tervszerűség* látszik abból az összjátékából, amit ez a két főpolitikus produkál. Vannak alsóbbrendű statiszták is, a Pető Tivadar-féle legények, akikkel a legpiszkosabb munkát végeztetik.

Mi azonban, a vasuti szervezett munkások, már jóeleve *keresztülhúztunk a szítán*. És mindjárt az ankét összehívásánál rámutattunk az alattomos célokra. Résztvettünk ugyan a tanácskozásokon, *de megsürgöttük a fizetésrendezést* és kijelentettük, hogy az új szolgálati szabályzatot még a tárgyalás alapjául sem fogadhatjuk el és az ankét

tanácskozásain csak udvariasságból veszünk részt.

Két kiküldöttünk, Kiss Miklós és Cservenka Miklós munkástársak, erélyesen és bátran harcoltak az ankét eddigi négy ülésén a vasutasok érdekeiért. Nemcsak a vasuti munkások jogait és érdekeit védtek meg szókimondó őszinteséggel, hanem a kinevezettekét is, akiknek a kiküldöttjei vagy egy suba alatt játszottak a nagyfejükkel vagy pedig gyáván meglapultak.

Hogy ez Sztéryni urnak és társainak kellemetlen volt, az magától értetődik. Szörnyen bántotta őket, hogy két kiküldöttünk minden egyes fontosabb szakaszt komoly és alapos bírálat alá vett és így keresztülhuzta azt a számítást, hogy a pragmatikát az ankét, se szó, se beszéd, gyorsan ledarálja.

Bosszankodásának az összeesküvő társaság, élén Sztéryni József államtitkárral és gróf Batthyány Tivadar vasutas-gróffal, elég érezhető módon adott kifejezést. Minden uton-módon meg akarták akadályozni munkástársaink alapos bíráló működését. Sztéryni, aki a kóklerség mesterének bizonyult, valósággal csapdákat állított fel két kiküldöttünknek, a statiszták bögtek és zajongtak, a nagyfejük busan és rosszalólag rázták az üstököket, szóval: egész erejükre és meggyőződésükre volt szükségük kiküldött munkástársainknak, hogy önként vállalt feladatukat teljesíthessék.

Kinullázták a munkásokat!

Pedig akkor már teljesen tisztában voltunk azzal, hogy a *negyvenöt ezer vasuti munkást Kossuth Ferenc teljesen kinullázta minden jogból és előnyből*. A kereskedelmi miniszternek a Szövetséghez intézett és lapunk két utolsó számában ismertetett leiratából világosan kitetszik, hogy a *vasuti munkások a fizetésrendezésben nem fognak részesedni*.

Az új szolgálati pragmatika pedig olyan gonoszul van megszövegezve, hogy *csak ott vonatkozik a munkásokra, ahol kötelességeket, terheket és tilatmakat állapít meg*. Ahol azonban *jogokról* van szó, ahol *előnyöket* nyújt az új szolgálati szabályzat, ott határozottan kimondja, hogy *ez a munkásokra nem vonatkozik*.

Amikor pedig két kiküldöttünk napnál fényesebben bebizonyította, hogy a munkások viszonyai több új rendelkezést tesznek szükségessé, akkor Sztéryni kijelentette, hogy a munkások részére külön pragmatikát kell kidolgozni, másnap azonban már elfelejtette, harmadnap pedig egyenesen letagadta ezt a kijelentést.

Két kiküldöttünk tehát már tudatában volt annak, hogy a *vasuti munkások igazsága ebből a szaktanácskozásból már kiszorult*. Tudták, hogy a radikális szervezkedés erőteljes fegyverével, kint, a tizezrek harcával kell napirendre tűzni a munkások *bérjavítását és jogviszonyaik szabályozását*, mert ennek az ankétnak a napirendjén nem szerepelt. De azért tovább küzdöttek a tanácskozáson, hogy a *vasutasbecsület* kedvéért mentsenek annyit, amennyit lehetséges.

Sztéryni államcsinyje.

Az ankétnak szombaton, a hó 23-án este megtartott negyedik ülésén valóságos államcsinyt hajtott végre a Sztéryni-társaság. Már külsőségeiben is arra vallott ez az ülés, hogy valami történni fog. Sztéryni és Batthyány az ülés megkezdése előtt külön vonultak és hosszasan sugtak-bugtak. *Főzték a terveket és kiosztották a szerepeket*.

Pető Tivadar, a mozdonyvezetők érdemkeresztjes székelye, izgett-mozgott a magával hozott négy rabiátus társa között. Az elnöki asztalon pedig ott hevert megkéceruzázva, előre elkészítve a Magyar Vasutas utolsó száma.

Megkezdődött az ülés *Szterényi* József államtitkár elnöklete alatt. A szót *Szterényi*, gróf *Batthyány* Tivadar, *Mare* János miniszteri tanácsos, *Kotányi* Máv. igazgatósági tag vitték majdnem kizárólag. Az a néhány vasuti alkalmazott, aki az ankét hetven tagja között szerényen meghúzódott, alig szólalt fel. *Kabay* György mérnök, az érsekújvári vasuti műhely főnöke, merészelte egy bátoratlan megjegyzéssel bírálai a kormány tervezetét, mire *Tolnay* Kornél üzletvezető azzal torkolta le, ha műhelyfőnök volna, *restelne ilyet mondani*. Erre *Kabay* természetesen elhallgatott, a többi vasuti tisztviselő pedig még moccani sem mert. Csak a vasuti munkások két küldöttje, *Kiss* Miklós és *Cservenka* Miklós vették ki, mint rendesen, bőven részüket a vitából.

Az előre elkészített akna a 21. szakasz tizedik pontjánál robbant fel. Ennél a pontnál, amely a Máv. ellenőrzése alá helyezi az alkalmazottaknak a magánéletükben folytatott magaviseletét is, azt indítványozta *Cservenka* Miklós, hogy ezt a pontot töröljék. A munkaadó vállalatnak sem oka, sem joga nincs arra, hogy az alkalmazottak magánéletét kutassa. Ha elhagyják a szolgálati helyüket, a vasutasok is éppen olyan szabad emberek, mint az állam többi polgára.

Szterényi ezt a helyes fejtegetést azzal akarta ellensúlyozni, hogy a Máv.-nak érdekében áll megakadályozni, hogy az alkalmazottak ne részeskedjenek és garázdálkodjanak — még akkor sem, ha nincsenek szolgálatban.

A szolgálati szabályzatnak erre a sajátosságos megokolására *Cservenka* azt felelte, hogy az iszákosságnak első sorban társadalmi okai vannak és nem a Máv. hivatása a spiciliskedés. Különben is attól tart, hogy ezt a pontot nem is annyira a részeges vasutasok ellen fogják alkalmazni, hanem azok ellen, akik a magánéletben is nagyon józanok és céltudatosan működnek az összes vasutasok érdekében. Egyébként pedig az alkoholizmus társadalmi baj, amelyet az állam nem a vasutasok zaklatásával, hanem a szesztermelés és árusítás korlátozásával szüntethet meg. Azonban a szeszadó-haszonról nem akar lemondani.

Erre azután megindult a hajsza. *Szterényi* egyik kedvence, *Pető* Tivadar mozdonyvezető együgyűnek nevezte *Cservenka* indítványát, maga *Szterényi* pedig ahelyett, hogy rendreutasította volna *Petőt*, még ráduplázott. A Magyar Vasutas-ból nagy igyekezettel gyűjtött idézetekkel akarta bizonyítani, hogy a vasuti munkások „izgatnak” a kormány és a Máv. igazgatósága ellen. Valósággal pedig ő izgatott szenvedélyesen két küldöttünk ellen.

Kiss Miklós a maga és küldött-társa nevében erőlyesen visszautasította az államtitkár támadását, aki az ankét tárgyatól merőben távol álló ügyeket hozott fel, csak hogy megbénítsa a munkás-küldöttek működését.

Nagy kavargás támadt erre az incidensre. Az ankét tagjai felugráltak helyükről és izgatottan vitatták az államtitkár és a két vasuti alkalmazott között támadt konfliktust. A tanácskozást hosszabb ideig nem lehetett folytatni.

Kiküldötteink nyilatkozata.

Két kiküldöttünk azután már nem vett részt a tanácskozásokon. Már akkor kész volt az elhatározásuk, hogy a komédiásokat magukra hagyják. Még azon este a következő nyilatkozatot fogalmazták meg, amely a *Népszava* és a *Budapesti Napló* vasárnapi számában látott napvilágot:

NYILATKOZAT.

A kereskedelmi minisztériumban most folynak a szaktanácskozások az államvasuti alkalmazottak új szolgálati szabályzatáról. Az ankéten hatvan-hetven ember vesz részt, de csak alig tíz-tizenkét vasutas, közöttük a 45.000 vasuti munkás képviselőjében csak mi ketten, a Vasuti

Munkások Országos Szövetségének alulírott kiküldötte.

Már elejétől fogva az volt a meggyőződésünk, hogy az ankét nem alkalmas arra, hogy a vasuti alkalmazottak jogos érdekeit kifejezésre juttassa. Olyan kisebbségben vannak benne a kirendelt tisztviselőkkel szemben a tényleges vasutasok és ezek között is olyan kevés a függetlenül gondolkozó elem, hogy itt a miniszter és államtitkár óhaját parancsnak veszik. Azonfelül erős az a gyanunk, hogy ennek az ankétnek hosszadalmas tanácskozásai csak arra valók, hogy az összes vasuti alkalmazottak által sürgetett és a kormány ismételt kilátásba helyezett általános fizetésrendezés elhalasztására ürügyül szolgáljanak.

Mindazonáltal részt vettünk az ankét eddigi négy ülésén, hogy megbízóink utasításait követve, őszintén és minden fentartás nélkül bíráljuk a szabályzat visszasságait és hangot adjunk a vasutasok, elsősorban a vasuti munkások jogos és méltányos követeléseinek.

Az eddigi tárgyalások folyamán azonban azt tapasztaltuk, hogy a vasuti munkások legszerényebb és legjogosabb kívánságai is hajótörést szenvednek az ankét vezetőinek és többségének rideg munkásgyűlöletén. Azt tapasztaltuk, hogy az egész ankét jól szervezett és kitűnően fegyelmezett szavazó masinéria, amelyet a mi kritizáló munkánk csak zavar a működésében. Azt tapasztaltuk, hogy az ankétet vezető *Szterényi* államtitkár urtól sem szociálpolitikai belátást, de még udvariasság elbánást sem várhatunk. Azt tapasztaltuk, hogy jelenlétünk csak dekoráció, amelynek az a célja, hogy a kormány munkásellenes politikájának a leplezésére szolgáljon.

Különösen a mai ülésen láttuk, hogy az őszinte, becsületes szókimondás szálla a kereskedelmi minisztert helyettesítő államtitkár ur szemében, aki az ülés legnagyobb részét arra használta fel, hogy idegen területekről felszedett argumentumokat vagdosson fejünkhöz, amikor pedig más oldalról neveletlenül megtámadtak bennünket, nem tartotta elnöki kötelességének, hogy bennünket az inzultus ellen megvédjen.

Mindezek arra birnak bennünket, hogy jövőben az ankét további tárgyalásairól távol maradjunk. Mi komédiázni nem akarunk és nem is vagyunk hajlandók az államtitkár ur ő méltóságának Prügelknabeul szolgálni. Ami azonban a szaktanácskozáson történik, azért még ugy sem akarunk erkölcsi felelősséget vállalni, hogy a tárgyalásokon részt veszünk.

Megbízatusunkat azzal a kijelentéssel helyezzük vissza a vasuti munkások kezébe, hogy ezen és az ehhez hasonló tanácskozásokon több jogot és nagyobb darab kenyeret nem lehet kivívni. Olyan ellenséggel állunk szemben, amelytől csak céltudatos, erőteljes szervezkedés révén lehet jogokat és méltányos munkaviszonyokat kicsikarni. Azt a nagy, szent harcot, amely a vasutasok igazaiért folyik, nem a kereskedelmi minisztérium tanácstermében és nem *Szterényi* államtitkár ur elnöklete alatt fogjuk végigküzdeni és ennek az igazságos küzdelemnek a sorsát

nem hivatalból kirendelt emberek fogják eldönteni.

Kiss Miklós,
a Vasuti Munkások Országos Szövetségének elnöke.

Cservenka Miklós,
a Vasuti Munkások Országos Szövetségének vezetőségi tagja.

A központi vezetőség határozata.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének központi vezetősége kedden este jól látogatott rendkívüli ülést tartott, hogy állást foglaljon az ankéten történetekhez, *Kiss* Miklós és *Cservenka* Miklós beszámoltak a történetekről, mire a vezetőség egyhangulag kimondta, hogy a két kiküldött jelentését helyeslőleg tudomásul veszi, eljárásukkal szolidaritást vállal, a két kiküldöttel való elbánásban az összes vasuti munkások megsértését látja és ez okból is elhatározza, hogy az ankét tanácskozásain többé nem képviselteti magát.

Határozatáról a központi vezetőség a következő levélben értesítette *Kossuth* Ferenc kereskedelmi minisztert:

Nagyméltóságu

Kossuth Ferenc, kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak

Budapest.

Excellenciád meghívása alapján a 20.000 tagot számláló és vezetésünk alatt álló Vasuti Munkások Országos Szövetsége két kiküldöttel képviseltette magát a szolgálati szabályzat tárgyalására egybehívott szaktanácskozáson. Sajnálattal tapasztaltuk eleve, hogy már a kiküldöttek számát tekintve is hátrányban vagyunk a társ-szövetségekkel és az ankét többi tagjaival szemben. Mert míg a körülbelül ugyanilyen taglétszámmal bíró ugynevezett „Országos Vasutas Szövetség” kilenc taggal, a 3000 taggal bíró Mozdonyvezetők szövetsége 3-4 taggal volt képviselve, a mi szövetségünknek a képviselő minimuma jutott csak.

De elküldtük két képviselőnket az ankétra nemcsak udvariasságból, de azért is, hogy lehetőleg hangot adjunk az általunk képviselt 45.000 vasuti munkás és egyéb alkalmazott kívánságainak és amit a tervezetben sérelmesnek tartunk, annak kiküszöbölését megkíséreljük.

Időközben azonban két kiküldöttünk arról győződött meg, hogy eredményes munkát nem fejthet ki az ankéten. Felszólalásaik elé egyre nagyobb akadályokat gördítenek, mesterségesen lefokozni igyekeznek érvelésük súlyát, idegen területről felszedett argumentumokkal iparkodnak elnémitani őket, sőt még az inzultusoktól sem riadnak vissza, amelyek semmiféle elnöki megtorlásban nem részesülnek.

Mindehhez hozzájárul még Excellenciád legutolsó hozzánk intézett leiratából merített az a tudat, hogy a közel jövőbe kilátásba helyezett fizetésjavítás nem terjed ki a 45.000-nyi vasuti munkásra, továbbá az a kétség, amelyet eddig az ankét sem tudott eloszlatni, vajjon a szolgálati szabályzat teljességében vagy csak részben vonatkozik-e a munkásokra.

Miután ilyenformán a két kiküldöttünk közreműködésének sem módja, sem célja nincsen, alulírott központi vezetőség elhatározta, hogy az ankét tárgyalásainál tanúsított egyoldalúság felett való sajnálkozásunk kifejezése mellett, lemondunk arról, hogy a további tanácskozásokon képvisel tessük magunkat.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének központi vezetősége február 26-án megtartott ülésén, meghallgatván két kiküldöttjének részletes beszámolását, a jelentést egyhangu helyesléssel tudomásul vette, magát a kiküldöttek eljárásával teljesen azonosítja és kijelenti, hogy az ilyen körülmények között nyélbeüthött szolgálati szabályzatot a vasuti munkásokra nézve elfogadhatatlannak jelenti ki.

Kiváló tisztelettel

a központi bizottság nevében:

Pásztty Károly,
titkár.

Fellner Béla,
II. elnök.

SZEMLE.

Figyelem!

Rébusz!

Elmés fejtörő!

Száz arany a megfejtőnek!

A balesetbiztosítási törvény 10. §-a így hangzik:

Az állami, törvényhatósági, községi és közalapítványi vállalatoknál vagy hivatalokban, ideértve az állami vasutakat, postát, távirát, távbeszélőt és gyárakat is, továbbá a művészeti, tudományos és más közintézeteknél alkalmazottak nem esnek a betegség esetére való biztosítás hatálya alá, ha az ezeknél érvényben álló szolgálati rendtartások szerint betegség esetében illetményeik részükre a betegség kezdetétől számítva legalább husz héten kijárnak.

E vállalatok, hivatalok és közintézetek nyugdíjjogosultsággal kinevezett tisztviselőire, valamint oly alkalmazottaira, kik, valamint hozzátartozóik üzemi baleset esetére a jelen törvény VII. fejezetében megállapított kártalanításnak megfelelő nyugdíjigénnyel bírnak, a balesetbiztosítási kötelezettség hatálya sem terjed ki.

Ehhez gróf Batthyány Tivadar a következő bekezdést indítványozta és fogadtatta el:

Az 1874. évi XVIII. t.-c. rendelkezései az annak hatálya alá tartozó alkalmazottakra nézve, amennyiben azok a 2. bekezdés értelmében az e törvény szerint való balesetbiztosítás hatálya alól kivételnek, továbbra is érvényben maradnak.

Ennyi az egész. És mi már most nyilvános pályázatot hirdetünk annak a gróf Batthyány Tivadar szerint immár teljesen világos paragrafusnak a helyes értelmezésére.

Egy hétig várakozunk és gyűjtjük a megfejtéseket. Ha addig sonki se oldja meg a rébuszt, akkor saját ügyészünkkel fogjuk a paragrafusnak, különösen pedig a gróf ur tudós pótlásának igazi értelmét kihámoztatni.

Mit akarnak a szociáldemokraták.

Ezt a kérdést intézte hozzánk egyik vidéki munkástársunk. Levelét, amely különben más tekintetben is érdekes, itt közöljük szorul-szóra a maga kezdetleges helyesírával egyetemben:

Tisztelt Magyar Vasutasnak, nekünk a főnök ur azt mondta hogy aki bemeni a szövetségbe azt elbocsátja és hogy a gyűlésekre sem szabad nekünk elmeni mert a pesti vezetőség a szocialistákkal összekötésben áll. Én kértem őt hogy eszt ne tegye de ő nem is akart róla beszélni többet hát most azt kérdezem hogy miért nem engedi meg hogy a gyűlésekre meg az együletbe elmenjünk jó volna itten egy nagy gyűlést tartani hogy mit akarnak a nemzetköziek mert nálunk az elnök sem tudja és mert mind fél az együletbe bemenni és a járulékokat a bizalmiférfi is csak úgy szedi hogy senki sem látja.

Eddig a levél élénk világot vett a főnök

urak basáskodására. De amilyen egyszerű a levél, olyan mélyre hagy tekinteni. Legyen nyugodt a levél írója, nemcsak hogy az elnökük nem tudja, hogy mit akarnak a nemzetköziek, de ezt még maga a főnök ur sem látszik tudni, mert ha tudná, akkor nem bálná, ha munkásai éjjel-nappal bentlennének az egyleti helyiségben. Mert éppen a szocialisták azok, akik a munkásság jobb-létéért küzdenek, de hogy mit akarnak, azt bajos volna egy levélben elmondani. Éppen ez a levél készitett bennünket, hogy két újabb rovatot nyissunk lapunkban. Az egyikben aprádonként elmagyarázzuk, hogy mit akarnak a szocialisták és hogyan védik a dolgozó munkások igazát és jogait, a másik rovatban pedig a sinek birodalmának rémeivel fogunk foglalkozni, azokkal, akik ütik-verik a munkásokat és akik ellen hiába keresünk orvoslást a felsőbbbségnél. Igaz ugyan, hogy ezeknek a visszaéléseknek közlésére naponként 2 ujság is kellene, de épületes dolgokat fog a nagyközönség megtudni azokból a szemelvényekből is, amelyeket majd az új rovatban napvilágra hozunk.

Az a bizonyos vasfegyelem.

A február 13-án tartott ankéten Stettina ur azt fejtegette, hogy a vasutnál csak katonaviselt emberek alkalmaztassanak, mert aki nem volt katona, az nem tudja rendbe tartani a ruháját és a vasfegyelmet sem bírja megszokni.

Ezen állításnak a tarthatatlanságát könnyű bebizonyítani. Ha Stettina ur például 5—6 vasutival találkozik, nem tudja megmondani, hogy melyik volt katona és melyik nem, még akkor sem, ha a legélesebb szemű bakakáplárt viszi magával segítségül ennek az elbírálására. Ami a másik állítását, a „vasfegyelem“-re vonatkozót illeti, az már ugyis ósdi valami és iparvállalatoknál egyáltalán nem alkalmazható fogalom.

A vasuthoz nem minden önértékűtől megfosztott, dróton rángatható bábok kellenek, hanem igenis öntudatos, kötelességtudó, lelkiismeretes, szaktudatos alkalmazottakra van itt szükség, hogy mindegyik egyenként és együttesen tudjon és akarjon a hivatásának a lehető legktökéletesebben megfelelni.

Ez lehet csak egyedüli helyes iránya egy-egy iparvállalat fejlesztésének. Ezt az elvet ajánlja Stettina ur a miniszter urnak és ha ezt követi, bizton állítjuk, hogy a Máv. mintaképe lesz az európai vasutaknak.

De hogy ezt elérhessük, első sorban meg kell fizetni a vasuti alkalmazottakat, hogy a nyomortól és a nélkülözéstől mentek legyenek. De ha már a nagy urak szerint mindent egyszerre nem lehet, mert a Dunából nem vehetnek pénzt, úgy legalább ott kezdjék, ahol eddig legjobban elhanyagolták.

Ha egy kissé talán csiklandozná is az orrukát a fűtőházi büz, füst és a korom, ne sajnálják ezt a kis kellemetlenséget leküzdeni, lépjenek be oda is egy percre, találnak ott olyan embert is, aki egész életét ott töltötte el, vasárnapjait, ünnepeit és ugyyszólván éjjelét-nappalát légzőszerveinek teljes tönkretéve mellett. Ha megkérdezik, hogy nem jó lenne-e, ha kapna egy heti szabadnapot, hogy beteg légszerveit egy kissé kiszellőztesse, remegni fog mint a nyárfalevél és tiltakozni fog ellene, hogy az neki nem kell. Mert nemcsak a légszervei, de az idegrendszere is teljesen tönkrement, de ennek ellenére is azt fogja mondani, hogy ő már hozzászokott ehez a fűtőházi levegőhöz és azt ki is bírja, mert heti egy szabadnap mellett 4—5 napibérrel kevesebbet keresne és abból ő megélni nem képes, családját abból eltartani nem bírja. Ha megkérdezik, hogy a mostani keresete az ezelőtt 10—12 évi keresetéhez arányitva milyen, azt fogja mondani, hogy kétharmadát keresi annak, amit ezelőtt 10—12 évvel keresett.

Ez persze hihetetlennek látszik, hiszen pótbért is kapott már azóta! Igen, de amennyit pótbér címen adnak, annak legalább is felét más címen levonták és csak 18 koronát vonnak le a nyugbérpénztár javára. És 30 évig kellene ennek a nyugbérpénztárnak tagja lenni, hogy a száraz kenyérrelalót megkapja, de 30 évig még akkor sem bírná ki egy fűtőházi kézműves, ha vasból volna a tüdeje, mert a kazán-lefuvásokból eredő gőz, füst és korom, egy hét alatt a letisztított és hanfzsiszral (tömítő kaucuk-kenőcs) bevont mozdonyalkatrészeket is berozsdásítja annyira, hogy oly vörös lesz, mint a róka és minden héten legalább is egy ujratisztítást igényel, ha állandóan a fűtőházban áll. Pedig a tüdőt hanfzsiszral sem lehet bevonni.

Ha még a javításokra térünk át, mert hát ilyenek is vannak, azaz csak kellene lenniök, de fűtőházban fizetés-javítás a Máv.-nál nem szokás, a fűtőháznál évtizedekig dolgoznak anélkül, hogy csak egyszer is kapjanak fizetésjavítást. Szóval, ha megkérdezik, hogy ki mikor kapott javítást, hát olyan is lesz, aki azt mondja, hogy hat éve, de olyan is lesz, aki azt fogja mondani, hogy nyolc, sőt tizenkét évet is fognak bediktálni. Ez az a hiba, amiért nem kapnak gyakorolt munkásokat a műhelyből a fűtőházak. A vasutnál még semmi prakszissal nem bíró kézműveseket kell a fűtőházaknak alkalmazni és ezért rosszak a mozdonyok.

Ezeket tudva, tessék Stettina urnak bakakáplárokat hozni a fűtőházakba, akik reglama szerint tudják a mozdonyokra az ezüst zsinórokat felvarrni és reglama szerint fogják tudni a mozdonyok zubbonyait begombolni s akkor lesz — *vasfegyelem!*

A mozdonyvezetők és Petheő ur.

Az emberek százezreinek sorsa van a kezükbe letéve. A gépszörnyeteget biztos kézzel vezetik a végtelen sineken tovább. Mozdulataikkal, kezeikkel rabjaikká teszik az óriást, bilencsekbe verik; és a hatalmas emberek, akiknek sasszemüktől, higgadtságuktól, józanságuktól százezrek élete és vagyona függ, nem képesek a maguk sorsát intézni. Egy ember kezébe teszik sorsukat. Olyan emberébe, aki nagy urak barátja, kegyence, akit államtitkárok vesznek védőszárnyaik alá. Ebből a biztos rejtekből dobálódik azután sárral, tur tajtékok és dühöng, ha hallja, hogy a munkások érdekében valaki szót emel. Ezt tette Petheő ur a most ülésező vasutas-ankét IV. ülésén, amidőn Cservenka elvtárs indítványozta, hogy a szolgálati szabályzat tervezetének 10-ik pontját, amely a Máv.-ot feljogosítja az alkalmazottak magánéletébe is beleavatkozhatni, hagyják ki egészen a szabályzatból.

A mozdonyvezetők fel fogják ismerni horderejét eme indítványnak, amely az összes szolgálati ágak között azokra nézve a legkellemetlenebb, akik a legnehezebb és legfelelősségteljesebb szolgálatot végzik és ezek a — *mozdonyvezetők*. Cservenka elvtárs életre való indítványára Petheő ur, a mozdonyvezetők kiküldöttje azt a megjegyzést tette, hogy ilyen „*együgyű*” indítványok felett térjenek napirendre. Nem hisszük, hogy a mozdonyvezetők felhatalmazást adtak volna Petheő urnak arra, hogy a saját érdekeik ellen beszéljen. Pedig ezt tette Petheő ur. Nem kell kifejtenuk ehelyütt, hogy a Máv.-nak nincsen köze senkinek a magánéletéhez. És Petheő ur éppen az ellenkezőjét állítja ennek.

Ő egyenesen kiszolgáltatta a kartársait a Máv.-nak. Összerinte helyes, ha a Máv. előírja a mozdonyvezetőknek, hogy mit szabad és mit nem szabad tenniök, ha elhagyták a gépet. Ahelyett, hogy jogokat és egyéni szabadságot igyekezne küldőinek szerezni, hát — *eladja* őket. Ha van önértetes, szabadság után vágyó mozdonyvezető, akkor lehetetlen, hogy ezt hallgatagon zsebre vágja.

És van ilyen egy egész sereg. Az érettebb, a komolyabban gondolkozó része a mozdonyvezetőknek megelégette már Petheő

ur diktátorságát. A házi zsarnok már nagyon a nyakukra hágott. Kezd kényelmetlen lenni. A nem tetszés moraja hangzik mindenfelől a mozdonyvezetők között.

Nekünk mindegy, akárki képviseli is tovább az ankétén a mozdonyvezetőket. Nekünk mindegy, hogy a „Mozdonyvezetők Szövetségének” meddig lesz még Petheő ur az elnöke. Azt se bánjuk, ha a „Mozdonyvezetők Lapja”-t örök időre Petheő ur látja el ülési jegyzőkönyvekkel. *De igenis törődünk azzal, hogy a mozdonyvezetők helyeslik-e Petheő álláspontját?*

Helyesnek tartják-e az ankét 4-ik ülésén történt ama felszólalást, hogy Cservenka „együgyű” indítványa felett napirendre kell térni? Helyesnek tartják-e, hogy Petheő ur megszavazta ama pontját a szolgálati szabályzat tervezetének, amely megengedi a Máv.-nak, hogy magánéletünkbe beleavatkozhassek?

Ha nem bábok, ha nem élettelen hústömegek, ha lelkükben a szabadság utáni vágyak csak egy szikrája is él, úgy nem lehetnek egy nézetten Petheő urral. Ámde ezekre a kérdésekre adják meg maguk a mozdonyvezetők a feleletet. Mi tiszta képet akarunk. Bárha eddig nem küzdöttünk a mozdonyvezetőkkel egy táborban, de egy cél felé haladtunk velük együtt. Küzdelmeink utjai eltérők voltak ugyan, de figyelemmel kísértük harcukat s lelkünk örült, ha egy falat kenyérrel többet, egy perccel hosszabb pihenőt birtak maguknak kivívni. És ma, amikor a harcok végtelen sora előtt állanak, mikor helyzetük ahelyett, hogy javulna, egyre rosszabbodik, amikor erős, szókimondó emberre volna szükségük, akkor jó lesz meggondolniuk, hogy kinek a kezébe teszik le ügyük vezetését. Ha azt hiszik, hogy avatott kezekben van, — ám jól van. Beleszólásunk ez iránt nem lehet. De ragaszkodunk tudni álláspontjukat az ankét eseményeit illetőleg, hogy ebben is egyetértenek-e Petheő urral?

A mozdonyvezetők tudni fogják, minő vágyak sarkalják, minő célok csábítják, minő eszmék vezérlik őket, de viszont mi is tudjuk, hogy az öntudatos, az osztályharc alapján álló munkásság ellenségének tekinti azt, aki őt egyéni szabadságában korlátozni meri. És a vasuti munkásság olyan embereket állít vezérekül, akik megálljuk a sarat, akik „együgyű” indítványokat nem tesznek. Mi szívből kívánjuk a mozdonyvezetőknek, hogy az ő küldöttjük sok ilyen „együgyű” indítványt tegyen, mert amíg lesz, aki ehhez hasonló indítványt tesz érdekükben, addig ügyük nincsen elveszve, sőt diadalt arat.

Szépen vagyunk.

Szépen vagyunk vasutasok a mi szövetségünkkel. Az egyik, a szentkoronás szövetség, valóságos bilincs a vasutasokon. Nyakukra vette mint kormánybiztost gróf Batthyány Tivadart, aki kész kiszolgáltatni kegyelemre a vasutasok összes jogait és érdekeit. A mellett az elnöksége alatt álló szövetséget a kormány ütőkártyájává aljasította Ludvig Gyula ellen. A mozdonyvezetők szövetsége undorító és émelyítő lojalitásba süllyedt. Az egész szövetség egy hatalmas nyelv, amely talpnyalásra kész örökön-örökké. Kegyekre vadász az áldást felülről várja és evégből erőt, önértetet, bátorságot, mindent feláldoz. A harmadik szövetség a vonatkísérőké, egyideig bennünket is bizonyos várakozással töltött el. De csakhamar kisült, hogy ez is csak ütőkártya a Ludvig Gyula kezében. Hogy ezt a szövetséget micsoda szellem tölti el, kitűnik hivatalos lapjának utolsó számában közölt első cikkből. Ebben a cikkben egyebek között tanácsolja, hogy ami nyugtalanság a vonatkísérők között van, azt a „felsőbbség erélyes és szigorú fellépéssel megszüntetheti”. E célból a „fegyelem szigorítását szorgalmazta”. Mondhatjuk, a vonatkísérők megköszönhetik az ilyen védelmet és támogatást.

A három szövetség közül az egyik a kor-

mány ütőkártyája, a másik az igazgatóság kreaturája, a harmadik egyforma alázattal szolgálja a kormányt is, az igazgatóságot is. De tagjainak és a vasutasoknak az érdekeit egyik sem szolgálja közülük.

Egyedül a *Vasuti Munkások Országos Szövetsége* az, amely egyaránt független a kormánytól és az igazgatóságtól, amely bátran és becsületesen küzd a vasutasok érdekeiért, ha kell, saját létének a feláldozása árán is. Csak egy szövetség van, amely becsülettel megérdemli a vasutas-szövetség elnevezését és ez a Vasuti Munkások Szövetsége. A többenél visszaélés a „vasutas” jelző.

Vasutassors.

Sátoraljaújhegyről írják: Folyó hó 26-án a csapi állomáson vonatösszettközés történt. A bátyui állomásról naponként reggel egymásután két vonat indul Csapnak. Az állomáson tolatás volt és az induló vonatokat felszerelték. A két érkező vonat nem mehetett be az állomásba. Ezért az első vonatnak, amely üresen ment Bátorról, meg kellett állnia a csapi állomáson kívül. Ezt nyomon követte a másik, az egészen megtelt személyvonat. Az üres vonatot megállították, a megtelt vonat pedig belenyargalt a hátulsi kocsikba. *Két kocsit teljesen összeroncsolódott.* A nagyobb szerencsétlenségnek az vette elejét, hogy a megtelt vonatnak *vészféke a mozdonynál elszakadt*; így a telt kocsik visszatolódtak az ütközéstől. Az üres vonat mozdonyvezetője és fűtője megsebesült, azonkívül egy munkás is, akinek a combjába esett a polcra egy fejsze. A sebesülteket rögtön orvosi ápolásban részesítették. A vizsgálatot megindították.

KÜLFÖLD.

A trieszti vasutasok obstruálnak.

Hirt adtunk annak idején a trieszti vasutasok, első sorban a délivasutasok elégtelenségéről, amely nyílt kitéréssel fenyegetett. Hétfőn tényleg be is következett ez a kitérése az elégtelenségnek: *a trieszti vasutasok megkezdték a passzív rezisztenciát.*

Trieszti testvéreink harcáról a következőket jelentik:

A délivasut alkalmazottainak a trieszti pályaudvaron megkezdett obstrukciója már is megakasztotta az áruforgalmat. Mindkét trieszti pályaudvar áruaktárai tömve vannak elszállításra váró teherárukkal. Hétfőn este gyűlést tartottak a vasutasok, amelyen több szónok bejelentette, hogy a memorandum adott elutasító válasz és a három szervezett hivatalnok megrendszabályozása miatt megkezdik a passzív rezisztenciát. Az obstrukció egyelőre csak az áruforgalomra terjed ki, a személyszállító vonatokat nem érinti. A mozgalom csak Trieszt pályaudvarára terjed ki, a trieszti üzemigazgatóság többi állomásainak alkalmazottai eddigelé még nem kezdték meg a passzív rezisztenciát. A mozgalomban egyelőre csak a munkások és a szolgák vesznek aktív részt, a tisztviselők és az altisztek csupán azzal bizonyítják részvételüket, hogy nem akadályozzák meg a munkásokat a passzív rezisztenciában. A délivasutak trieszti üzemigazgatója, Böhm, ma reggel Bécsbe utazott, hogy a vezérigazgatóságnak jelentést tegyen az alkalmazottak mozgalmáról. A vezérigazgatóság, úgy látszik, hajlandó lett a béketárgyalások megkezdésére s április elsejére, az államvasuti alkalmazottak fizetése és szolgálati viszonyainak rendezésével párhuzamosan, a délivasutak alkalmazottainak gazdasági helyzetét is javítani fogják. A kérdés már néhány hét múltán dűlőre jut, amikor a vasuti és pénzügyminiszterium között ez irányban megkezdett tárgyalásokat be fogják fejezni. — Kedden táviratozzák Triesztből: A délivasut és az államvasutak alkalmazottainak passzív rezisztenciája a délivasuton ma *Pragerhofig* terjedt, az államvasut vonalain pedig Görzig és Osslingig. Ezidő szerint Triesztben 1500 vasuti alkalmazott csatlakozott a mozgalom-

hoz és ugyanannyian a környéken is. A déli- és az állami vasutak *igazgatóságai hajlandók a követeléseket teljesíteni* s holnap az alkalmazottak bizalmiférfiai Bécsbe utaznak, hogy a vasuti miniszteriumban előterjeszszék feltételeiket. A vasutigazgatóság a Triesztbe menő áruforgalmat beszüntette, miután az amugy sem bonyolítható le.

A trieszti vasutasok obstrukciója, ha idejekorán nem adja be derekát a vasutigazgatóság, könnyen elterjedhet egész Ausztriára. *És úgy eshetik, hogy a Lajtán is átugrik a szikra, amely Magyarországon is elég gyúlékony anyagra talál.*

A Máv. és — a magánélet.

Az új szolgálati rendtartást tárgyaló ankét 10. pontja összekoccanásra adott okot az elnöklő államtitkár és a Vasuti Munkások Országos Szövetségének kiküldöttei között.

Lapunk más helyén bővebben foglalkozunk ezzel az epizóddal, itt csak adatokkal akarunk szolgálni, bizonyítékaul annak, hogy *Cservenka Miklós* elvtársunk ama indítványa, hogy a Máv.-nak az alkalmazottak magánéletébe beavatkozási joga ne legyen, mennyire indokolt és helyes is volt.

Szterényi államtitkárnak nem volt sehogy sem inyére ez az indítvány, amely kategorice kimondja, hogy a 10. pontot töröljék.

Az államtitkár a 10. pont fentartását, sőt szükségét azzal indokolta, hogy az utazó közönség érdeke megköveteli, hogy az alkalmazottak ne legyenek iszákosak. Szeretnők tudni, mily módon tudja a Máv. megakadályozni azt, hogy valaki a sárga földig le ne igya magát, de szeretnők tudni azt is, *mit tett a Máv. eddig* az iszákosság leküzdése ellen. Mi a magunk részéről e lap hasábjain, a kiadásunkban megjelent nap-tárban, sőt a V. M. O. Sz.-ben is (felolvasások útján) több jót tettünk az alkoholizmus letörésére mellett rövid 2—3 év alatt, mint amennyire a Máv. és a társadalom évtizedek alatt az alkoholizmust terjeszteni képes.

A silány bérek kenyérre nem elégségesek. Bu- és gondfelejtőnek *pezzgőre* nem tellik. Az egyedüli, amit a társadalom olcsón mér — a pálinka.

Az egész alkoholkérdést csupán ötlet-szerűen ráncigálta elő az államtitkár álláspontja megvédésére. Semmi kifogásunk sem volna az ellen, ha a Máv.-nak beleavatkozása a magánéletbe csupán ebben merülne ki. Azonban ez a pont csak ürügy a 10. § felállítására.

A Máv. eme pontnál fogva jogokat *vindíkálni* magának arra, hogy *beleavatkozzék az alkalmazottak egyéni, gyülekezési, sőt politikai szabadságába is.*

Eme állításunk bizonyítására nem csak a multból, de az e héten hozzánk érkezett levelekből is hozhatunk fel példákat. Egyik, Budapest környékén levő Máv. raktárfőnök nem engedi meg, hogy a munkások a csoport helyiségét látogassák meg, mert „a központi vezetés *összeköttetésben áll a nemzetközietekkel*” (sic!).

A piskii műhelyfőnök kiíratta a fekete táblára, hogy aki a V. M. O. Sz.-e ott lentjáró tagjaival érintkezni mer, azt elbocsátja.

Az érsekújvári helyi csoport elnökét elbocsájtották, mert a szociáldemokrata párt-szervezet elnökévé választották.

Ha gyűlést jelentenek be a vasuti munkások és a bejelentők aktív vasutasok, akkor a Máv. elbocsájtja őket; ha pedig a bejelentők nem aktív vasutasok, akkor meg a hatóság nem veszi tudomásul a bejelentést. Ha fizetésjavítást kérnek a munkások, a felsőbbiségek elutasítják őket, mert: „*aki a V. M. O. Sz. tagja és telik tagsági díjra, annak nem kell fizetésjavítás.*”

Sőt volt Budapesten eset, hogy a Máv. műhelymunkások kölcsönt akartak felvenni. Azonban igazolniok kellett, hogy mennyi a keresetük. Ezt az igazolványt a főnökség

megtagadta ama indokolással: „*alci előfizetője a „Magyar Vasutas”-nak, annak nem kell kölcsön. Ne szórják pénzüket a „Magyar Vasutas”-ra.*”

Egy más esetben mulatságot rendeztek a munkások oly célra, amelyet a főnökség nem látott elég magasztosnak. Bárha ünnepnap volt és évek óta 8 órát dolgoztak naponta, mégis a mulatság napján *sürgős munka akadt*, csak hogy senki a mulatságon meg ne jelenhessen.

Ez az ominózus 10. pont alkotja talaját és méntsvárát a *sinbetyárságnak*. Erre a paragrafusra hivatkoznak, ha tettüket, baszkodásukat számon kérik a pályák és műhelyek rémei. Pedig eltekintve, hogy ez a paragrafus erkölcsstelen (bárha az „*erkölcsösségét*” akarják vele terjeszteni), létjogosultsága sincs. Mert ez a 10. pont egy részét képezi a *szolgálati* rendtartásnak, mit akar tehát a *magánélettől*? Egy szerűen azt, hogy akinek szolgálati viselkedése teljesen korrekt, akinek ily módon a főnökségek és felsőbbiségek ártani nem tudnak, akiknek a nyakát szolgálati mulasztás címén nem lehet kitörni, hogy azoknak a magánéletébe kapaszkodhassanak.

Az ilyeneknek megtiltják azt is, hogy részletre vásároljanak. Egy volt szolnoki osztálymérnök megtiltotta egy izben egy pályőrnek, hogy felesége a piacon zöldséget, gyümölcsöt árulhasson.

Egy gépész feleségének, aki kosztadással foglalkozott, be kellett szüntetnie keresetforrását, mert az osztálymérnökség nem tartotta a *„tiszteletes magánélettel”* összeegyeztethetőnek.

A 10. pont felesleges már csak azért is, mert a rendtartás számtalan pontja előírja, mit szabad, mit nem szabad. Tilos a bor, a kártya, tilos a nősülés engedély nélkül. Nem szabad valakinek, aki a Máv. szolgálatában áll, saját találmányait értékesíteni, hanem *át kell engedni* a Máv.-nak, aki szabadságot vesz rá. De a szabadság körüli esetleges perek költségeit a feltaláló tartozik viselni.

Ezek a példák bizonyosságai ama kísérleteknek, amelyekkel a munkásság erkölcsi és szabad emberi jogait igyekezett és igyekszik a Máv. megtépázni.

De vannak olyan beavatkozásai a Máv.-nak a magánéletbe, amelyek anyagilag is tönkreteszik azt, akinek a magánéletébe a Máv. beleavatkozik.

Jánoshida-Boldogházán 1897-ben lépett egy munkástársunk a Máv. szolgálatába. Tíz évig mindenki meg volt vele elégedve. A főnökök valamennyien kedvelték.

És 1907 január 15-én a nyugdíjpénztári járulékot is fizető, 36 éves, életerős embert hirtelen elbocsájtották, *mert büntetett előéletű*. Hogy miből állt ez a bűn? Siheder gyermek korában (16 éves volt akkor) egy városi rendőrnél volt szolgálatban. Ennek a fegyverét kellett tisztítani, miközben a gazdaasszonyát megsebesítette. Emiatt *tehát husz év előtt* elítélték. Egy *Hajcsár György* nevű pályőr megtudta a dolgot, elvállalta az áruló szerepét és feljelentésére az üzletvezetőség első dolga volt Hajdu János munkástársat elbocsájtani.

Ime, ezekben rejlik a Máv.-nak a magánéletbe való beavatkozásának a veleje.

Szabadságkorlátozás, véleményelfojtás, a gyülekezési jog korlátozása, eltiprása a jogokért küzdő vasuti munkásságnak, ezt nevezi a Máv. beavatkozásnak a magánéletbe.

Ám legyen! Egy azonban bizonyos. Ha a bíróságok, a törvények, a csendőrség és rendőrség nem képesek elfojtani a munkásmozgalmak fejlődését, akkor gyenge legyen a Máv. ahhoz, hogy a vasuti munkások szabad akaratát el bírja fojtani. *A vasutasok elég érettek ahhoz, hogy meg bírhák ítélni, mik a teendőik.* A Máv. pedig *söpörjön a maga portáján.*

Testvérek! Ha valaha volt, úgy most avn szükségünk az összetartásra.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének hivatalos közleményei.

A szövetség központjának telefonszáma 76-01.

Értesítés. *Stieglitz Ferenc*, a központi iroda könyvelője a mai napon kilépett és vele az ügykezelést illetőleg semminemű összeköttetésben nem állunk.

Budapest, 1907 február 16-án.

Pásztty, s. k.
titkár.

Kiss, s. k.
elnök.

A helyicsoportok közleményei.

Bélyegző nélkül érkező leveleket nem vehetünk tudomásul.

A központi vezetőség.

A kispesti helyicsoport tagjait kérjük a március hó 3-án, d. u. 2 órákor kezdődő taggyűlésen minél nagyobb számban megjelenni.

A ceglédi helyicsoport 1907. évi március hó 7-én, este 7 órákor, a Kaszár-féle vendéglőben (Rákosi-ut 457. sz. alatt) közgyűlést tart.

A kiskunfélegyházi helyicsoport 1907 március hó 3-án, d. u. 2 órákor, a helyicsoport helyiségében rendes évi közgyűlést tart, amelyen az új vezetőség is meg lesz választva.

A pozsonyi helyicsoport folyó évi március hó 3-án, d. u. 4 órákor fontos napi-rendű taggyűlést tart, amelyen minden tagtársnak ott kell lennie.

A simonyi helyicsoport 1907. évi március hó 3-án, d. u. 2 órákor, új helyiségében (52/a. számú épületben) taggyűlést tart. Aki ügyünk érdekében harcolni akar, az ott legyen. Minden hó első vasárnapján délután 1-5-ig vezetőségi értekezlet és hivatalos órák.

A dombovári helyicsoport március 3-án, esti 7 órákor rendes havi taggyűlést tart, melyre a tagok tömeges megjelenését kérjük.

A zólyomi helyicsoport március hó 2-án Szepesi Gyula-féle vendéglőben taggyűlést tart. A taggyűlést ismerkedési estély követi.

A jászberényi helyicsoport március hó 3-án, vasárnap, délután 3 órákor közgyűlést tart, amelynek napirendjét az új vezetőség megválasztása, az évi jelentés és a szövetségi ügyek képezik.

A pécsi helyicsoport Kossuth-utca 19. sz. alatt március 6-án, este 7 $\frac{1}{2}$ órákor taggyűlést tart, amelyre az összes tagoknak eljönni kötelesség.

A flumei helyicsoport 1907 március 3-án, d. u. 2 órákor, a Triumfo Pioppi-féle vendéglőben évi rendes közgyűlést tartja.

A nagyszebeni helyicsoport 1907 március hó 3-án, d. u. 3 órákor rendes havi taggyűlést tart. Minden tagtársnak kötelessége megjelenni.

A Máv. gépgyári helyicsoport vezetősége minden csütörtökön este 8-9 $\frac{1}{2}$ óráig tartja hivatalos óráit az Orczi-ut 47. sz. alatti vendéglőben.

A Máv. gépgyári helyicsoport Orczi-ut 47. sz. alatti helyiségében március hó 3-án, este 6 órákor *Szécsi Frida* elvtársnő folytatja megkezdett felolvasását. *Tömeges részvételt kérünk!*

A dunapart-ferencvárosi helyicsoport március hó 5-én, kedden este 7 $\frac{1}{4}$ órákor felolvasást rendez. Ugy erre, mint a minden kedden este tartandó összejövetelekre pontos megjelenést kérünk. Egyben sziveskedjenek a bizalmiférfiak az összes tagsági könyveket a vezetőséghez beadni, hogy az ellenőrzés megtörténhessen.

A rákosrendezői helyicsoport a pénztárnok lemondása folytán a pénztárnoki teendők ideiglenes vezetésével Heidert Lajos munkástársat bízta meg.

A budai helyicsoport a megüresedett vezetőségi tisztségekre jegyzőnek Niko-

licza Mátyást, ellenőrnek Liszka Jánost választotta meg. A vezetőség március 7-én ülést tart. Hivatalos órák minden szombaton este.

A rákosi (fűtőház) helyicsoport folyó hó 18-án alakult meg: Elnök Bajkai Sándor, jegyző Kiss György, pénztáros Hoffmann Mihály, ellenőrök Payer József és Csetneki Károly, vezetőségi tagok Kiss József, Sárvári Vince, Katona János, Réthi József, Czudor József és Lázár János. A csoport helyisége a rákoskeresztúri uton lévő *Gubek*-féle vendéglőben van, ahol minden hétfőn este 6-8-ig hivatalos órák tartanak.

A nagybecskereki helyicsoport értesíti a tagtársakat, hogy egyleti helyiségét Aradáci-ut 1. sz. alá (Molnár Lőrinc-féle vendéglő) helyezi át, ahol március hó 3-án, d. u. 2 órákor rendes taggyűlést tart. Minden tag ott legyen!

A kisméndai helyicsoport március hó 3-án taggyűlést tart. Felkérjük a tagtársakat, hogy minél számosabban jelenjenek meg.

A debreceni helyicsoport vezetősége értesíti a bizalmiférfi tagtársakat, hogy a befizetéseket a következő napokon eszközli: Műhely 2-án, szertár és raktár 3-án, fűtőház 4-én, pályafentartás és forgalom 5-6-án. Az ügykezelés rendes menetére vonatkozólag kéri ezen napoknak pontos betartását.

A szombathelyi helyicsoport helyiségét a Portehisi-féle vendéglőbe helyezte át, ahol minden csütörtökön este 7-8-ig hivatalos órák tartanak.

A kaposvári helyicsoport vezetősége kéri a tagtársakat, hogy március 3-ig tagsági könyvecskeiket ellenőrzés végett juttassák a vezetőséghez.

Helyreigazítás. A keleti helyicsoport új helyisége nem Tököl-ut 20, hanem 30-ik szám alatt van.

Nyugtázások.

A péceli helyicsoport könyvtára javára adományoztak: Józsefvárosi pályafentartási munkások 88 fill., Utlácsai J. 2 kor. 64 fill.

Az istvántelki helyicsoport 1907 január 27-én rendezett kedélyes estélyén a következő felülfizetések folytak be: Krause Ádám —40, Krausz András —40, Magyar István 1.—, Pusich Rezső —10, Bondár Mihály 1.—, Wilburger Antal 1.— és Grosz Mór 1.—, összesen 4.90 k. 30a. A felülfizetésekért ezuton mond köszönetet

a *vigalmi bizottság.*

A kiskunfélegyházi vasuti munkások folyó hó 2-án jól sikerült mulatságáról a következő felülfizetéseket nyugtazzuk: Csillag József vendéglős 5.—, Fabricius Sándor máv. ellenőr 2.—, Molik István mozdonyvezető 2.—, Csenki József pályafelvigyázó 1.—, Boros Lajos főraktárnok 1.—, Vajda József raktárnok 1.—, Emhő Jenő raktárnok 1.—, Kern Szilárd áll. felv. 1.—, Tóth Szilveszter áll. felv. —60, Frankli Ferenc áll. felv. —60, Csikos Sándor előmunkás —40, Vas Árpád m. futó —40, Kovács János ács —40, Hunfi József raktárnok —40 és Szives József —20, összesen 17.— kor A szives adakozóknak, valamint a mulatságon résztvevőknek ezuton mond hálás köszönetet

a *rendezőség.*

A debreceni helyicsoport február hó 1-én tartott táncestélyén felülfizettek: Szikszay Gyula 10.—, Lókodi Sándor 10.—, dr. Kenyeres Elek 5.—, Mihalovits Jenő 5.—, Freudenberg Rudolf 5.—, Pap Mártha Antal 2.—, Tomek Sándor 2.—, Schiller János 2.—, Fülöp István 1.20, Nagy József 1.20, Vachel György 1.20, Gógány József 1.—, Kiss József 1.—, Knöpfier Miksa 1.—, Szegedi Gyula 1.—, Weisz Géza 1.—, Kungler András 1.—, Bosnyák Antal 1.—, Győri Sándor 1.— és Palaics Gyula 1.—, összesen 53 kor. 60 fillér.

A *vigalmi bizottság.*

Terjeszszétek mindenütt a „Magyar Vasutas-naptár”-t!

Minden szervezett vasutas kötelessége és érdeke a „Magyar Vasutas-naptár” megszerzése!

Hull az áldás!

Amióta a Máv. megvan, még soha nem volt rá eset, hogy az alkalmazottak ügye oly behatóan foglalkoztatta volna a kereskedelemügyi kormányt, valamint az összes vasuti felsőbbbbségeket, mint ahogyan foglalkoztatja most. Az utóbbi időben fel-felütötték a fejüket az u. n. „vasuti jóbarát”-ok, akik ezideig oly csekély számmal voltak, hogy alig lehetett bizni abban, hogy működésük a vasutasok részére csak legcsekélyebb köszönni valót is fogja eredményezni.

Nagyon keveset lehetett bennük bizni, már annál is inkább, mivel — legalább a mi véleményünk szerint — az u. n. „vasuti jóbarátok” mindannyian megbízhatatlanoknak mutatkoztak, a nagyszakálu gróffal együtt.

Állításunk igazolására alkalmasabb valami nem is történhetett volna, mint a most folyamatban levő ankét, amely most Kossuth Ferenc vagy annak helyettese, Sztéryny József államtitkár vezetése alatt folyik a kereskedelemügyi minisztériumban.

E jóakaratu, tevékeny munkálkodás eredményei közül különösen ki kell emelnünk egy dolgot, amely a vasuti alkalmazottakat legközelebből, a megélhetés lehetősége körül érinti.

A tárgyalás alatt levő szolgálati szabályzat 37. §-a a vasuti alkalmazottak mellékfoglalkozását szabályozza olyformán, hogy a jövőben nemcsak, hogy a vasuti alkalmazottnak nem lesz szabad a megélhetéshez nagyon kicsiny darab kenyerét valamely mellékfoglalkozással kiegészíteni, hogy ezáltal családját megmentse az éhínségtől és a maga részére biztosítsa a munkaképességet, hogy a Máv.-nak szolgálatot tegyen, de még azt is elnökgazgatói engedélytől teszi függővé, hogy vajjon a felnőtt, de még atyai gondozás alatt álló gyermek elvállalhat-e valamely foglalkozást, ahol némi jövedelemre tehet szert, amivel a nehéz, sőt legtöbb esetben a nyomoruságos megélhetés enyhítéséhez kíván hozzájárulni.

Az utókor számára ide iktatjuk azon szerencsétlen dátumot is, amely napon ez az áldás mennykőcsapásként szakadt az összes vasuti alkalmazottak fejére.

1907. év február hó 23-ika volt az a szerencsétlen nap, amikor a szolgálati szabályzat 37. paragrafusát tárgyalták, amely paragrafus szó szerint így hangzik:

Mellékfoglalkozás.

Mellékfoglalkozás alatt állandóan vagy rendszeresen folytatott olyan tevékenység értendő, mely az illető alkalmazottat az intézet szolgálati kötelességén kívül álló harmadik személy munkaadói jogkörének alárendeli.

Mellékfoglalkozásnak tekintendő a kereskedelmi és ipari üzlet vitele is.

Mellékfoglalkozást az alkalmazottak csak előzetes engedély mellett vállalhatnak és folytathatnak.

E rendelkezés kiterjed az alkalmazottaknak családfelei hatalom alatt álló hozzátartozóira is, amennyiben azok az alkalmazott családfő hivatali állásával viszonyba hozható vagy az állás tekintélyét érintő mellékfoglalkozást vagy keresetet folytatnának.

Most jön még egy csomó tilalom, de azt hisszük, elég ebből ennyi, annál is inkább, mivel az eddig felsoroltak már mindentől eltiltják a vasuti alkalmazottakat és szinte érthetetlen, hogy miért volt szükséges még külön tilalmi kitételeket is belesavanyítani az egyéni szabadság fogalmából teljesen kivetkötött paragrafusba.

Ezekután mi mindenekelett azt a kérdést intézzük nem csupán a vasut munkásaihoz, hanem az összes alkalmazottakhoz, vajjon mi okozza a vasutasok között azt a nagy elégtelenséget, ami a mutatkozó jelek szerint ma holnap az egész üzemet megbénítja?

Az-e, hogy a drága megélhetést fedező megfelelő jövedelmük van, vagy az, hogy a silány jövedelem mellett az éhnyomor

fenyegeti, kevés protekciós kivételével, valamennyit?

A mi meggyőződésünk, ami nem holmi frázisokból, de még csak nem is hamis adatokból való, hanem az életből merített nagyon is sajnos tapasztalatokból áll, az, hogy az elképzelhetetlenségig haladott nyomoruság az egésznek az okozója.

Vajjon hány alkalmazottja van a Máv.-nak, akit minden pillanatban ne foglalkoztatna az a rendkívül nagy fontosságú kérdésnek a megoldása, hogy mily módon kereshet mellékesen egy pár koronát, hogy azzal is könnyítsen a nyomoruságos helyzetén.

Nézzünk csak szét a fővárosban, vajjon nem látjuk-e azt, hogy vasuti alkalmazottaknak a családtagjai közül nagyon sok elmegy ujságot árulni vagy kihordani, mert más mellékfoglalkozás híján a kényszerűség arra viszi.

Vagy hány vasuti alkalmazottat találunk, aki a fiatalabb éveit háromszoros munkában töltötte el azért, hogy gyermekeit taníttathassa legalább odáig, amikor a gyermek valamely foglalkozást nyerve, anyai jövedelemhez jut, amivel az iskolai kiadásokat fedezheti.

Az ilyen szegény tanulók nem nagyon válogathatják meg, hogy mily állást töltsenek be, hanem örülniök kell, ha csak valamihez jutnak is, addig, amíg a tanulmányaikat be nem fejezik.

Mindaddig simán ment is ez a dolog és bizony nagyon sok szegény gyermek ily módon lehetett csak képzett, a társadalomnak hasznos tényezőjévé.

A jövőben azonban a vasut hatalmasaitól függ, hogy a szorgalmát az adott körülmények mellett értékesítheti-e és bizony merjük állítani, hogy ha egy szegény vasutas-gyermek véletlenül valamely hírlapnál találná meg ezt az egész életére fontos megoldást, a nyomort nem ismerő felsőbbbbség könyörtelenül megvonja tőle az engedélyt, vagy az apát teszi keresetképtelenné.

De ugyanígy áll ez a jövőben bármily más mellékfoglalkozást illetően, mert ugyan ki tudná megmondani azt, hogy mit nem lehet a szolgálati állással viszonyba hozni, csak egy kis rosszakarattal.

Ime itt a bizonyítéka, hogy mi lehet a következménye annak, ha a nyomorgó ember sorsa felett csupa jóillakottak döntenek.

Csak azt mondjuk, hogy ezek az urak teljesen elfelejtik elbizakodottságukban, hogy az 1904. évi szerencsétlen vasutas-sztrájkot is a nyomoruság teremtette meg.

Kossuth Ferenc a tél folyamán ígérte a vasutasok fizetésének rendezését. Ugy látszik ezzel kezdi és ha így folytatja, ennek a természetes következménye csak az lesz, hogy a vasutasok keserves csalódások árán ábrándulnak ki abból a bizonyos hazafias maszlaggal telt kultuszból, amely csak izenni, ígérni tud, de adni nem, sőt azt is el akarja venni, ami megvan.

A vasuti munkásság kiábrándulása azt jelenti, hogy nem bizik többé senkiben, hanem csak saját magában, a maga erejében és ezt az erőt a szervezkedés öntudatos munkájának tüzenél legyőzhetetlen fegyverré fogja edzeni.

Csak rajta, urak! Mennél több olajat erre a tüzre!

SZERVEZETI ÜGYEK.

Ismételten felkérjük a vidéki szervezeteiket, hogy a naptárért befolyt összegeket halacéktalanul küldjék be a Magyar Vasutas kiadóhivatala címén (Rottenbiller-utca 1.). Egyben felhívjuk az összes bizalmiférfiakat, hogy tartsák szervezetük iránti kötelességüknek a naptár érdekében agitációt kifejteni, mert mindnyájunk érdekében áll, hogy ezen a téren ne érje vesztesség szervezetünket.

Figyelmeztetjük még a bizalmiférfiakat, hogy megbízható és csekélyebb keresetű munkástársaiknak többszöri törlesztésre is átadhatják a naptárt. A kiadóhivatal.

A vasuti munkások országos szervező bizottsága elhatározta, hogy a márciusi napok emlékére ünnepélyt rendez e hó 17-én, vasárnap este.

Az emlékünnepelely sikerének előmozdítására a rendezőség kiváló művészeket is kért fel közreműködésre.

Felkérjük az összes bizalmiférfiakat, hogy az ünnepély sikere érdekében a legnagyobb agitációt fejtsék ki és ezen ügyben tartandó bizalmiférfi ülésen megjelenni szíveskedjenek.

A szervező bizottság.

Felkérjük az aradi helyicsoport azon tagjait, kik a Magyar Vasutas zsebnaptárt megrendelték, hogy azokat minél előbb vegyék át, miután a fennmaradó példányok vissza lesznek küldve Budapestre. Megjegyezzük, hogy akik nem fizethetik ki egyszerre az árát, kétszeri lefizetésre is átvehetik a bizalmiférfiaktól.

A vezetőség.

Értesítés. Jogtű-jelvény kapható a kiadóhivatalban. Bizalmiférfiak és helyi szervezetek leszámolásra átvehetik. Ára darabonként 30 fillér.

LEVELEZÉS.

A délivasut pályaőreinek helyzete. Lapunk folyó évi február hó 1-én megjelent számában olvastuk a délivasut választ a pályaőrökre vonatkozólag, hogy a pályaőrök még semmiféle követeléssel sem fordultak az igazgatósághoz.

Erre azzal válaszolunk, hogy teljesen igaza van az igazgatóságnak. Első sorban azért, mert vannak oly alkalmazottjai, akik sötétebbek a sötétségnél és ha néhány józan gondolkodásu egyén megpendíti a dolgot, a sérelmeket fel akarná térjesztetni, azoknak a sötétfejűek árulójává válnak, mint már többször történt.

Hogy mi semmiféle követeléssel nem álltunk elő, azt a délivasut igazgatósága tulajdonítsa a mi jóindulatunknak, hogy a pályaőrei belenyugosznak az ígérte és bírká módjára várják az ígérte megadását. Hogy mi volt az ígérte, azt itt vagyunk bátrak felsorolni. 1905. évi december hóban az üzletigazgatóság körözüvényileg kiadta, hogy ezenül az új kinevezett pályaőrök nem 600 koronával, hanem 660 koronával lesznek kinevezve és akik még nem élvezik a 660 korona fizetést, azok pótlólag meg fogják kapni. Továbbá azon idősz alkalmazottak, akik például 20—22 éves szolgák és még mindig ugyanannyi fizetésben részesülnek, mint a 10 éves kinevezettek, ezen idősz szolgák legkésőbb 1906 július 1-ére kivételes kedvezményben fognak részesülni. Elmulott július elseje, elmulott ujév, de a kivételes kedvezmény nem jött meg. Elég, hogy megígérték, hogy azon pályaőrök, akik például a Balaton mentén vannak, ahol egy szál zöldség, vagy egy szem burgonya sem terem, kapnak majd drágasági pótlékot és meg is vizsgálták, hogy melyiknek minő termése lehet. De a drágasági pótlék, az — elmaradt.

A lakbérilletményen a szolgaszemélyzet olyan bánásmódban részesül, hogy az új kinevezetteknek a lakbértáblázaton ki van tüntetve 144 korona lakbérilletmény és ugyanolyan lakás- és ugyanannyi lakbérpótlékot kap, mint azok az öreg szolgák, akiknek 216 korona lakbérük van a táblázatban kitüntetve.

Tehát elégedjünk meg azzal, hogy a nagyobb lakbérilletmény a papiroson megvan. A forgalmi altisztek mint pályamesterek a kibővített lakásokat havonként 5 koronáért élvezik, nekünk, mint szolgáknak, 15 koronáért van betudva. Ezt is csak nekünk mint szolgáknak kell elhallgatni, mert szólni nem szabad.

Ezen adatok alapján kijelenthetjük azt, hogy ha az ilyen igazságos bánásmóddal szemben hasonló igazsággal és hasonló lelkiismeretességgel teljesítenék a szolgálatot, akkor a délivasut vonalain a baleset egymást érné.

Délivasuti pályaőrök.

Arad. (Az Acsev. igazgatósága figyelmébe.) Panaszos levél alapján értesültünk

arról, hogy mily gyalázatos módon bánt el *Szigeti* Lajos mozdonyvezető a fűtőjével, *Diószegi* Károlylyal, akit az utra magával vitt s akit az egész uton leirhatatlan gorombaságokkal illetett és tetteleg inzultált is.

Arról is értesültünk, hogy ez a jeles firma feljelentéssel fenyegette *Diószegi* munkástársunkat, akit a mozdonyfelvigyázó is lehordott. A feljelentés nem történt meg, bár a meggyalázott munkás maga kérte a mozdonyvezetőt erre. Azonban valami névtelen levél alapján a főnök ur elbocsátotta *Diószegi* Károlyt — akit a felügyelő ur visszavett — tavaszig.

Miután ebben a történetben a leggyalázatosabb igazságtalanság történhetett, kérjük az igazgatóságot, hogy vizsgálja meg az ügyet s ne engedje, hogy másnak a brutalitása miatt egy szegény fűtő elveszítse a kenyerét, mert az ilyen dolgok nagyon alkalmasak arra, hogy az elégtelenséget szítsák. A bűnös bűnhődjék, de az igazságnak baja ne essék.

Kaposvár. (*Amin a főnök ur nevet.*) Van a kaposvári műhelynek egy diszes alakja, aki egyáltalán nem akar lemondani a denúciálásról. Igaz, hogy van is oka rá, hogy ragaszkodik a régi foglalkozásához, mert restsége miatt munkájával képtelen volna a kenyerét megkeresni, de a hízlegést és besugást és a többi munkásokkal való gorombáskodást a műhelyfőnökség hogy nagyon is vastagon díjazza, azt az alábbi adatokkal bizonyítjuk.

Kovács György névre hallgat ez a diszpéldánya a behizelgőknek. Hogy minek cimezzük, azt nem is tudjuk, mert annak dacára, hogy csak napszámos, de már az összes szakmákat megpróbáltatták vele. Volt már rézműves, tűzikovács, kazánkovács, koosilakatos, de semminek se vált be, mert a munkával sehogysem bír összeszokni. Mivel látja, hogy a főnökség kegyeiben van, annyira elkapatta magát, hogy aki szólni mer neki, még tetteleg is bántalmazza.

Épp a napokban is egyik munkástársunknak nekiment, fojtogatni kezdte. Bár ez már az ötödik vagy hatodik eset és mikor munkástársunk bement és jelentette *Bogár* művezetőnek, ez azzal válaszolt, hogy majd jelentést tesz a műhelyfőnök urnak. Midőn munkástársunk másnap ismét megkérdezte *Bogár* urat, hogy mit válaszolt a műhelyfőnök a jelentésére, *Bogár* ur azt felelte rá, hogy a főnök ur *jót nevetett rajta*. Már most mi azt kérdezzük *Porkoláb* intihelyfőnök urtól, ismeri-e ő azt a miniszteri rendeletet, hogy: gorombáskodni a Mávnál egyáltalán senkinek sincs jogában. Ha igen, akkor hogy nézheti el, hogy egy magáról megfélemedezett stréber rövid időn belül már a harmadik munkástársának megy neki és fojtogatja. Sajnos, hogy a főnök ur e felett még nevetni tud, vagy talán azért nézi főnök ur *Kovács* garázdálkodásait rózsaszínű szemüvegen, mivel ő az egyedüli kovács az egész műhelyben, aki a szervezkedést szidja és ócsárolja és folyton azzal érvel, hogy ő nem szocialista.

Felhívjuk a műhelyfőnök urat, hogy feltétlenül vizsgálatot indítson ebben az ügyben, mert nem tűrhetjük, hogy a kaposvári műhelyben egy ilyen közveszélyes ember továbbra is garázdálkodjék, vagy ha egyáltalán nem akar a főnök ur intézkedni, úgy majd tudni fogjuk, hogy kell az ilyen felbujtó stréberekkel elbánni.

Miskolc. (*Szociális reform — tejben.*) A miskolci szentkoronások konzumja február hó 1-én kezdte meg a működését.

Háromnegyed évi vajadás után végre megvalósították, illetve csak az alapját vetették meg ennek, az egész vasutasság javát szolgáló akaró dolognak. Amikor hallotta vagy látta az ember azt a végtelen nagy kérdést, amit véghez vittek eme alkotásuk megvalósításakor, hát bizony az indulatok csak úgy ágaskodtak az emberben.

A kezdetben 12 fillér egységárról beszéltek s mire meg lett valósítva, lett belőle 18 fillér. Ennyi a tejnek literje a házhoz

szállítva. Szociális érzékük annyit enged tudni az eszme felvetőinek, hogy no, most egyelőre elég a buta, nélkülvő vasutasnak az, ha juttatunk neki 2 fillérrel olcsóbb tejet s egyben alkalmat szereztünk arra, hogy fűtőtassák jóakarataikat. A tejkiosztás ellenőrzés mellett történik, az ellenőrzést a szövetség főemberei gyakorolják inspekciók tartásával, még pedig éjjeli 3 órától.

De már kezdik unni a dicsőséget, mert az ellenőrzést már kiakarják terjeszteni összes tagjaikra. Mi annyit beszélünk, amennyit csak tudunk, magyaráztuk, hogy nem ezzel a tejmanipulációval, nem a jövőben felállítandó konzummal lehet segíteni bajainkon. Hiába, kudarc kudarc után, aminek a következménye látható a kiléptettek és még kilépők számából. A felelet felvilágosításainkra az volt, hogy *jogból még nem lakott jól senki*, de ha olcsón szerzi be a portékáit, hát abból meg fog élni, sőt még takarít is valamit.

Abszurdum, hogy mily rettenetes sötét butaság uralkodik itt. Lehet, hogy mindenütt így van, de annyira mint Miskolcon, talán sehol. Többnek az volt a legnagyobb öröme, hogy no most megmutatták annak a disznó falusi parasztnak, hogy nincsenek rászorulva a tejére.

Nem veszik a legmeggyőzőbb felvilágosítás után sem figyelembe azt, hogy ilyen módon változtatott viszonyok mellett mi minden következik be s éppen ott, ahol nem kívánatos. Magyaráztuk uton-utfélen, hogy azáltal, ha úgy segítünk magunkon, hogy egyiket megrövidítjük abban, hogy élhessen, csendes forradalmat idézünk elő olyképpen, hogy a károsultak ott vesznek maguknak elégtételt, ahol birnak. De hát falra hányt borsó minden igyekezet.

Lugos. (*Pályaeörök helyzete.*) Már többször olvastuk a munkások és a pályaeörök panaszt az igazságtalan beosztásról és a rossz bánásmódról és a mi véleményünk szerint olyan igazságtalanul nem bánnak semmiféle szakmabeli emberrel sem, mint a pályaeörökkel. Ezt beláthatja széles e világon mindenki. A pályaeóri fizetés jóval alacsonyabb mint a váltóöröké és állomási málházoké. Nagy részünk mint váltóör és mint állomási málházó szolgálatot is teljesítünk, mert az utasítás kötelez bennünket. Ezt fel is használják ellenünk. De az I. sz. utasítás szolgálati rendszabályzat 31. szakaszának utolsó bekezdése is így szól: „Azon alkalmazottaknak, kik nem csupán helyettesként, hanem állandóan látnak el oly szolgálati állást, melylyel saját rangfokozatuk és fizetésüknel magasabb rangfokozat illetve fizetés szokott járni, azon esetleges illetményekre van igényük, melyek ezen magasabb rangfokozathoz illetve fizetéshez vannak rendszerezve.”

Tehát mit kapunk ezen szolgálatért? Büntetést igen, de fizetést semmit. Hát hol az igazság?!

Úszög. (*A fűtők hőhára.*) Valóban megérdemli ezt a nevet *Raizner* Nándor mozdonyvezető ur, aki valósággal a mellé kerülő fűtők kizsákmányolásával akar elérni világrekordot. A legnagyobb élvezete az, ha a szegény fűtőket leszidhatja. Amilyen gőgös lefelé, olyan talpnyaló és hizelgő felfelé.

Dombóváron — mint tudjuk — a mozdonyra jobb minőségű szenet vesznek fel, mivel a szabácsi másodrendű szén nagyon rossz. *Raizner* ur tüntetni akar ezzel is, ő nem vesz jobb szenet. Bemegy az irodába és egy urnak ott azzal hizelkedik, hogy a másodrendű szén nagyon jó. Az igaz, hogy minden emelkedési állomáson térdelve nézi a tüzszekekrény mennyezetét, hogy nincs-e kiégve. Az üvegben nincs víz az állomáson s ilyenkor a szabályzót nyitogatja, az emeltyűt ide-oda dobálja, hogy a víz felvágódjék.

Érdekes, hogy ez a lelkiismeretes ur minden fűtőt, ha mindjárt 70 éves is, egyszerűen letegez. Nem ártana, ha a nagyvási hőbortjait egy kicsit lehűtenék.

Testvérek! Minden egyes ember külön-külön legyen lánglelkű apostola az összetartásnak és a szervezkedésnek.

Szerkesztői Uzenetek.

Többeknek. Két munkástársunk köszöni az üdvözlőleveleket. Jól esik nekik, hogy férfias fellépésükkel egyetértenek. Az, hogy *odafele* haragszanak rájuk, nem bántja őket, mert minél nagyobb a többség haragja, annál nagyobb mértékben érdemlik meg a munkásság bizalmát.

Félegyháza vasutasok. Bizony, csunya dolog a zászlót elhagyni. Hanem aki a „szentek” közé fog belépni, az majd saját magán tapasztalja, hogy nem jó az urakkal egy tából cseresznyét enni.

Budai déli vasutasok. Önök panaszolják, hogy az élelmezési raktárban konyakos teastélyeket rendeznek az alkalmazottak és a beszerzési hatóságok gorombák a tagokkal. Ezen nem cikkkel, hanem céltudatos szervezkedéssel segítsenek olyformán, hogy a legközelebbi közgyűlésen kibuktatják azt az igazgatóságot, mely ezeket a visszaéléseket megtűri.

Pályaeör-bizalmiférfi. A pályaeör- emlékiratra szintén válaszolt *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter. A válasz kedvező, amennyiben önök vissza lesznek helyezve a régi státuszba.

A bélyegző használata öné nem vonatkozik. A naptárpénz megérkezett. A pályafelvigyázó rokona felől nyugodt lehet, ő nem olvassa a leveleket soha.

A Világsszabadság és a többi szaklap csak a helyi csoportok részére jár. De ha van felesleges, úgy küldeni fogunk mindig. Ödv.

Sziszek. A cikk későn jött, sokkal fontosabb, semhogy feldolgozás nélkül leadjuk. Jövő számban feltétlenül jön.

Kecskemét. Köszönjük a küldötteteket. Mint látja, az egyiket már fel is használtuk. Sajnos, hogy igen érdekes tárcájának a közlésére a mostani viszonyok között nincs helyünk. Abban a jó reményben tettük félre, hogy idővel, amikor az aktuális dolgok nem kötik le minden helyünket, két-három folytatásban közölni fogjuk.

B. L., Cegléd. Élvezettel olvastuk a ceglédi szentkoronás titkár felolvasásáról írt érdekes tudósítást. Sokat imádkozhatnak ezek az emberek, de még többet hazudnak. A nyomdafestéket nem érdemes az olyan hülyeségek leszögezésére pazarolni. Köszönjük a tudósítást.

Kolozsvár. Mi az emlékirat-választ teljesen, szóról-szóra közöltük. Csudálatos, hogy az „önérzet” azzal nincs megelégedve, hogy mi bírálni is mertük. Ha ön csakugyan olyan „önérzetes”, lett volna legalább erkölcsi bátorsága a levelező-lapját alá is írni.

Dombóvár. Rendőrszíci-szolgálatokra lapunk nem vállalkozhatik. Hol maradt a bélyegző?

Gyékényes. Leveleket, amelyek ily piszkos papíron, írónnal írva vádaskodnak és hozzá névtelenül érkeznek, válaszra nem méltatunk.

Járassátok, olvassátok és terjeszszétek a szociáldemokrata párt központi lapját, a „Népszavát”!

Felelős szerkesztő: **Farkas Izor.**

Laptulajdonos: **A magyar vasutas-szervezet**

Világosság könyvnyomda r.-t Budapest, Nyár-utca 1.

CSERE.

Fényező cserélne a piskii műhelyből Budapest bármely műhelyébe, esetleg Kolozsvár vagy Debrecenbe.

Kazánkovács temesvári műhelyből cserélne a pécsi vagy kaposvári műhelybe.

Éjjeli őr Debrecenből cserélne a szeged-aradi, vagy kolozsvári üzletvezetőség területén váltóör-, pályaeör-, értesítő- vagy irodaszolgálat.

Kovács Temesvárról cserélne a szolnoki műhelybe.

Kerékesztergályos a kaposvári műhelyből cserélne bármelyik budapesti műhelybe.

Vasesztergályos a szabadkai műhelyből cserélne a budapesti, kaposvári vagy temesvári műhelybe.

Kazánkovács a miskolci műhelyből cserélne Budapestre Istvánfalvi vagy Északi főműhelybe.

4 lakatos és 1 esztergályos óhajt cserélni az aradi fűtőházba bárhova.

Fűtőházi géplakatos Szabadkáról cserélne bármely budapesti műhelybe.

Összes címek a kiadói hivatalban.